

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛОГІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

_____ І.Г. Шавкун
(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 2019

«ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС – МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВА»
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійна програма Менеджмент організацій та адміністрування,
Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Укладач

Шишкін В.О., к.е.н., доцент

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри підприємництва,
менеджменту організацій та логістики

Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Л.М. Бухаріна
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету менеджменту

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

Голова науково-методичної ради
факультету менеджменту

_____ Юдіна О.В.
(підпис) (ініціали, прізвище)

2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u>	За вибором	
Розділів – 2	Спеціальність <u>073 Менеджмент</u>	Цикл дисциплін професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 120		2-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-професійна програма <u>Менеджмент організацій та адміністрування,</u> <u>Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності</u>	26 год.	-
		Практичні	
	12 год.	-	
	Самостійна робота		
	82 год.	-	
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Вид підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Формування бізнес-моделі підприємства» є надання цілісної і логічно-послідовної системи теоретичних знань про методологію та практику організації діяльності підприємств за умов дії ринкового механізму господарювання.

Основним **завданням** дисципліни є підготовка майбутніх фахівців, здатних упорядкувати організаційну систему та систему менеджменту на підприємстві (в організації), підтримувати їх стійкість і дієздатність, забезпечувати динамічний розвиток та конкурентоспроможність підприємства, володіти методами сучасного менеджменту.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- поняття організації в системі менеджменту та умови її ефективної діяльності з урахуванням впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища;
- особливості функціонування системи менеджменту в підприємницьких і ринкових структурах;
- роль організації у виробничо-господарській діяльності підприємства;
- типи структурної побудови підприємства, їх переваги і недоліки;
- особливості функціонування різних організаційно-правових форм підприємства;
- основні принципи, функції, взаємозв'язок процесів, методи, стратегії менеджменту підприємств;
- методіку планування на підприємствах та сферу його застосування;
- процес вироблення та прийняття управлінських рішень для досягнення цілей підприємства;

- наукову організацію управлінської праці з урахуванням соціально-психологічних аспектів особи та трудового колективу як об'єкта управління;
- організацію роботи менеджера на підприємстві та вимоги, що висуваються до нього на сучасному етапі розвитку суспільства;
- методи управління трудовим колективом підприємства;
- форми влади та впливу на підлеглих, стилі і ситуаційні моделі керівництва;
- цілі та засоби комунікативної політики підприємства.

вміти:

- організувати діяльність підприємства і діяльність підпорядкованого персоналу на науковій основі;
  - визначати та аналізувати фактори зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, забезпечувати ефективність діяльності підприємства з урахуванням впливу цих факторів;
  - орієнтуватися в ролі "свого" підприємства в динамічному зовнішньому середовищі;
  - здійснювати аналіз і планування діяльності підприємства;
  - формувати стратегію підприємства в цілому;
  - аналізувати, розробляти тактику і стратегію розвитку підприємства, коригувати його діяльність, базуючись на виконанні основних функцій менеджменту;
  - будувати "дерево цілей", здійснювати вибір стратегії розвитку бізнесу;
  - розробляти систему менеджменту в різних організаційно-правових формуваннях;
  - визначати технологію розробки й прийняття управлінських рішень;
  - приймати управлінські рішення на основі використання методів менеджменту;
  - аналізувати і проектувати організаційну і кадрову структуру та структуру управління підприємством;
  - науково вивчити трудовий колектив як об'єкт управління та соціально-психологічні аспекти його членів для забезпечення продуктивної діяльності організації;
  - проводити самоаналіз праці менеджера, виявляти позитивні й негативні сторони діяльності, вносити корективи, самовдосконалюватися, сприяти розвитку підлеглих, створювати ефективну систему мотивації;
  - застосовувати адаптивний стиль керівництва;
  - організовувати здійснення ефективного контролю на підприємстві;
- застосовувати логістичні системи ресурсного забезпечення підприємства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких

компетентностей:

- Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.
- Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації.

Міждисциплінарні зв'язки.

Вивчення курсу базується на знанні студентами циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін: «Менеджмент», «Економічна теорія», «Теорія

організацій», «Управління сталим розвитком підприємства», «Менеджмент персоналу», «Самоменеджмент», «Стратегічний менеджмент», «Етика бізнесу», «Основи ділової комунікації», «Управління людським капіталом», «Управління комерційною діяльністю підприємства», «Управління фінансовими та матеріальними ресурсами на мезо- та макрорівні».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. «Теоретико-методичні засади формування бізнес-моделі підприємства»

Тема 1. Суть, функції та підходи до формування бізнес-моделі підприємства

Еволюція концепції бізнес-моделювання. Бізнес-модель підприємства: поняття, функції, таксономія. Середовище функціонування бізнес-моделі. Основні підходи до формування бізнес-моделі компанії. Роль підприємництва в економіці. Розвиток теоретичних основ підприємництва. Нестабільність, невизначеність і ризик у підприємницькій діяльності. Засади підприємницької діяльності в Україні.

Тема 2. Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії

Економічне трактування поняття «пріоритети споживачів». Особливості формування пріоритетів споживачів. Імплементация «каскаду» пріоритетів споживачів у бізнес-моделі компанії. Цілі і завдання підприємницької діяльності. Етика і культура підприємництва. Передумови підприємництва та елементи підприємницького середовища. Інфраструктура підприємництва. Функції і модель підприємництва. Правова база підприємництва. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні.

Тема 3. Ресурсна теорія в системі бізнес-моделювання

Характеристика ресурсного підходу в управлінні підприємством. Взаємозв'язок основних категорій ресурсної теорії фірми. Стратегічні ресурси бізнес-моделі компанії: сутність, елементи та їх взаємодія. Роль інтелектуального капіталу у формуванні бізнес-моделі компанії. Визначення та види ресурсних ефектів. Кластерний аналіз в підприємстві. Регіональні мережі: Бізнес-центри. Бізнес-інкубатори. Інноваційні підприємницькі мережі: технополісів, технопарків.

Розділ 2. «Ключові компетенції та бізнес-процеси компанії»

Тема 4. Визначення ключових компетенцій компанії. Формування системи бізнес-процесів компанії

Поняття та види компетенцій. Формування компетенцій компанії в умовах динамічного середовища. Ідентифікація ключових компетенцій суб'єктів господарювання. Характеристика процесного підходу до управління підприємством. Визначення та класифікація бізнес-процесів підприємства. Інструментарій моделювання бізнес-процесів компанії. Реінжиніринг системи бізнес-процесів у бізнес-моделюванні.

Тема 5. Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії

Сутність, розвиток і класифікація аутсорсингу. Особливості формування аутсорсингової бізнес-моделі. Переваги та недоліки застосування аутсорсингу у бізнесі. Обґрунтування доцільності використання аутсорсингу. Вибір системи оподаткування. Трудові відносини в індивідуальному підприємстві. Відповідальність та захист прав підприємця. Характеристика принципів побудови зв'язків під час створення торговельного підприємства. Ліцензування і сертифікація.

Тема 6. Бенчмаркінг: визначення та практика використання в бізнес-моделюванні

Визначення, види та генерації бенчмаркінгу. Бенчмаркінговий проект: характеристика та основні етапи реалізації. Стратегічний бенчмаркінг у бізнес-моделюванні. Сутність та види планування. Бізнес-планування. Планування витрат на реалізацію підприємницьких ідей. Внутрішньо фірмове бюджетування в організації. Характеристика підприємницької діяльності торговельного підприємства. Послідовність,

основні елементи створення торговельного підприємства. Зміст планової, цінової і фінансової політики підприємства. Види планів у діяльності торговельних підприємств. Оптимізація доходів, прибутку та витрат торговельного підприємства. Торговельна діяльність і оподаткування. Особливості податкового та бухгалтерського обліку торговельної діяльності. Вибір місцезнаходження підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	усього	денна форма			усього	заочна форма		
		у тому числі				у тому числі		
		л	практ	сам.роб.		л	практ	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 1. «Теоретико-методичні засади формування бізнес-моделі підприємства»								
Тема 1. Суть, функції та підходи до формування бізнес-моделі підприємства	18	3	2	13	-	-	-	-
Тема 2. Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії	20	4	2	14	-	-	-	-
Тема 3. Ресурсна теорія в системі бізнес-моделювання	19	3	2	14	-	-	-	-
Разом за розділом 1	60	13	6	41	-	-	-	-
Розділ 2 «Ключові компетенції та бізнес-процеси компанії»								
Тема 4. Визначення ключових компетенцій компанії. Формування системи бізнес-процесів компанії	18	3	2	13	-	-	-	-
Тема 5. Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії	20	4	2	14	-	-	-	-
Тема 6. Бенчмаркінг: визначення та практика використання в бізнес-моделюванні	19	3	2	14	-	-	-	-
Разом за розділом 2	60	13	6	41	-	-	-	-
Усього годин	120	26	12	82	-	-	-	-

5. Темі лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Суть, функції та підходи до формування бізнес-моделі підприємства	3
2	Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії	4
3	Ресурсна теорія в системі бізнес-моделювання	3
4	Визначення ключових компетенцій компанії. Формування системи бізнес-процесів компанії	3
5	Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії	4
6	Бенчмаркінг: визначення та практика використання в бізнес-	3

	модельованні	
Разом		26

6. Теми практичних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Суть, функції та підходи до формування бізнес-моделі підприємства	2
2	Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії	2
3	Ресурсна теорія в системі бізнес-модельовання	2
4	Визначення ключових компетенцій компанії. Формування системи бізнес-процесів компанії	2
5	Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії	2
6	Бенчмаркінг: визначення та практика використання в бізнес-модельованні	2
Разом		12

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Суть, функції та підходи до формування бізнес-моделі підприємства	13
2	Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії	14
3	Ресурсна теорія в системі бізнес-модельовання	14
4	Визначення ключових компетенцій компанії. Формування системи бізнес-процесів компанії	13
5	Особливості аутсорсингової моделі бізнесу компанії	14
6	Бенчмаркінг: визначення та практика використання в бізнес-модельованні	14
Разом		82

8. Види контролю і система накопичення балів

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
		Денне відділення			Заочне відділення		
1	Збір, систематизація та аналіз фактичного матеріалу за тематикою практичних занять. Терміни виконання – у межах підготовки до практичних занять	6	1	6	-	-	-
2	Виступ, презентація й обговорення результатів дослідження навчального матеріалу за тематикою практичних занять. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
3	Розв'язування проблемних питань та контрольних задач за тематикою практичного заняття. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
4	Розв'язування навчальних кейсів за тематикою практичного заняття. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
5	Контрольне тестування за результатом вивчення матеріалу Розділу 1 (проводиться по завершенні вивчення Теми 3 в письмовій формі)	1	8	8	-	-	-
6	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 1 у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle (за умови виконання тесту не менше, ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено)	1	10	10	-	-	-
7	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 2 у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle (за умови виконання тесту не менше, ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено)	1	8	8	-	-	-
8	Контрольне тестування за результатом вивчення матеріалу Розділу 2 (проводиться по завершенні вивчення Теми 6 в письмовій формі)	1	10	10	-	-	-

7	Підсумковий контроль – залік	Вирішення контрольних ситуативних задач та навчальних кейсів	1	15		-	-
		Контрольне тестування за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу у письмовій формі)	1	25	40	-	-
Усього балів			29		100	-	-

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Асаул А.Н. Организация предпринимательской деятельности: Учебное пособие / А.Н. Асаул, М.П. Войнаренко. Санкт-Петербург; Хмельницький, 2001. 392 с.
2. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. Київ: Знання-Прес, 2002. 239 с.
3. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. 382 с.
4. Колот В.М. Підприємництво: Навчально-метод. посіб. для сам. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 160 с.
5. Мочерний С.В. Основи підприємницької діяльності: Посіб. Київ: Академія, 2001. 279 с.
6. Підприємництво / За ред. В.А. Подсолонко, Т.Л. Миронової. Київ: ЦНЛ, 2003. 616 с.
7. Покропивний С.Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність. Київ: КНЕУ, 1998. 352 с.
8. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: Довідник. Київ: Знання-Прес, 2003. 379 с.

Додаткова

1. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз. Практикум : навч. посібн. для студентів вузів. Житомир : ЖІТІ, 2000. 416 с.
2. Гринева В. Н. Бізнес-план производственного предприятия: комплексная технология разработки : учебн. пособ. – Харьков: ИД "ИНЖЭК", 2007. 120 с.
3. Кожанова Є. Ф. Економічний аналіз : навч. посібн. 2-ге вид., доправ. і доп. Харків: ВД "ИНЖЕК", 2005. 344 с.
4. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми. Київ : Знання, 2006. 423 с.
5. Організація і планування виробництва: Навчальний посібник. /За заг. ред. В.К. Костюка. Київ: Університет „Україна”, 2006. 331 с.
6. Організація, планування і управління діяльністю промислового підприємства./ Під ред. С. М. Бухало. Київ: „Вища школа”, 2009. 480 с.
7. Телетов О. С. Бізнес-планування: навч. посібн. з дисципліни "Бізнес планування". Суми : СумДУ, 2005. 78 с.

Інформаційні ресурси

1. ЛигаБизнесИнформ. URL: www.liga.net/.
2. Нормативные акты Украины. URL:: www.nau.kiev.ua/.
3. Право. Украина. URL: www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.
4. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/.
5. Украинское право. URL: www.ukrpravo.com/.

Погоджено
з навчальним відділом

« _____ » _____

